

PARTER

Klagande

1. Björn Karlsson
Torpa Dungen
573 94 Ydre

2. Naturskyddsföreningen Jönköping
c/o Anders Berthling
Lillgatan 49
554 51 Jönköping

3. Naturskyddsföreningen Tranås
c/o Märta Svärd
Ydrevägen 9 C
573 35 Tranås

4. Naturskyddsföreningen Östergötland
c/o Göran Toss
Rådjursvägen 5
587 31 Linköping

Motpart

Ydre kommun
Kommunkontoret
Torget 4
570 60 Ydre

ÖVERKLAGAT BESLUT

Ydre kommuns beslut 2018-06-25 i ärende nr 2018/00036214, se bilaga 1

SAKEN

Detaljplan för fastigheten Torpa m.fl, Ydre Kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver Kommunfullmäktiges i Ydre kommun beslut den 25 juni 2018, § 38, att anta detaljplan för Bianäset, Del av Torpa 1:1.

BAKGRUND

Kommunfullmäktige i Ydre kommun beslutade den 25 juni 2018, § 38, att anta detaljplan för Torpa 1.1 m.fl. fastigheter. Syftet med planen är att reglera pågående markanvändning samt att möjliggöra ny bebyggelse i område intill sjön Sommen. Beslutet har överklagats av en närboende samt tre miljöorganisationer.

Länsstyrelsen i Östergötland beslutade den 9 juli 2018 att inte överpröva beslutet.

YRKANDEN M.M.

Naturskyddsföreningen i Tranås samt Naturskyddsföreningarna i Östergötlands län och Jönköpings län får anses ha yrkat att antagandebeslutet ska upphävas och har anfört bl.a. följande.

Sjön Sommen är av riksintresse för friluftsliv, natur och fiske

Även om området är utpekad som LIS-område, är området olämpligt för strandnära exploatering. Sommens vatten har skydd enligt EU:s ramvattendirektiv och hur bland annat spillvatten ska tas om hand och renas borde redovisas i planen genom en miljökonsekvensbeskrivning. De jordbruksåkrar vid Bianäsets västra del som kommer att tas i anspråk, är inte värdefulla enbart som odlings- och betesmark utan även för öppenheten och allmänhetens tillgänglighet till området. De fornlämningar som finns i åkrarna raderas för all framtid om planen förverkligas. Naturområdet med gråalar och fågelbär mellan åkrarna kommer också att försvinna och förvandlas till gatukorsning och vändplan vid sex tomter enligt planen. Strandskydd bör fortsatt gälla i området.

Björn Karlsson yrkar att mark- och miljödomstolen upphäver antagandebeslutet.

Han har hänvisat till i huvudsak samma skäl som miljöföreningarna. Till stöd för sin talan har han åberopat bl.a. dokumentation Vatteninformationssystem Sverige (VISS) om Sommen-Västra.

Ydre kommun har i yttrande motsatt sig ändring av det överklagade beslutet och yrkat att domstolen avvisar överklagandena. Kommunen har anfört bl.a. att de klagande inte har kunnat visa att kommunen i planarbetet skulle ha brustit i

handläggningen eller efterföljande av formkraven enligt plan- och bygglagen eller miljöbalken. Avvägningen av allmänintressena tillkommer kommunen och länsstyrelsen. Det finns inga enskilda intressen som inte beaktats.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Av 13 kap. 17 § plan- och bygglagen (2010:900, PBL) framgår att den instans som prövar ett överklagande av ett beslut att anta en detaljplan endast ska pröva om det överklagade beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som klaganden har angett eller som framgår av omständigheterna. Om överprövningsinstansen vid prövningen finner att beslutet strider mot en rättsregel ska beslutet upphävas i sin helhet. Annars ska beslutet fastställas i sin helhet.

Av 1 kap. 2 § PBL framgår att det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten.

Av 2 kap. 2 § PBL följer att planläggning enligt denna lag ska syfta till att mark-och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning.

Bestämmelserna om hushållning med mark- och vattenområden i 3 och 4 kap. MB ska tillämpas.

Av 3 kap. 6 § MB följer att mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter ska särskilt beaktas. Områden som är riksintresse för naturvärden, kulturmiljövärden eller friluftslivet ska skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

Vidare följer av 2 kap. 3 § PBL att planläggning enligt denna lag ska med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden bl. a. främja en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder. Enligt 2 kap. 6 § PBL ska bebyggelse och byggnadsverk vid planläggning utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till bl.a. stads- eller landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan.

Enligt 2 kap. 9 § PBL får planläggning av mark och vattenområden samt lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk, skyltar och ljusanordningar enligt denna lag inte ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket, skylten eller ljusanordningen kan medföra en sådan påverkan på grundvattnet eller omgivningen i övrigt som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt.

Enligt 4 kap. 36 § PBL ska detaljplanen vara utformad med skälig hänsyn till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planens genomförande.

Enligt övergångsbestämmelserna till nya 6 kap. MB, som trädde i kraft den 1 januari 2018, ska äldre 6 kap. MB samt den numera upphävda förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar (MKBF) och dess bilaga fortsatt gälla för de mål om planer enligt PBL som påbörjats innan den 1 januari 2018. Av 4 kap. 34 § första stycket PBL framgår att om genomförandet av planen kan antas få en betydande miljöpåverkan ska redovisningen i fråga om miljökonsekvenserna ha det innehåll som följer av 6 kap. 12 och 13 §§ MB, dvs. i form av en MKB. I andra stycket samma lagrum sägs vidare att redovisningen också ska uppfylla kraven i 6 kap. 7 § första och andra styckena MB om genomförandet av detaljplanen kan antas få en betydande miljöpåverkan p.g.a. att planområdet får tas i anspråk för vissa verksamheter och åtgärder vilka räknas upp i punkterna 1-10, varav framför allt punkten 5 är intressant för detta mål;

5. ett hotellkomplex eller en fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse.

Av 2 kap. 5 § plan- och byggförordningen (2011:338, PBF) – jämförd med 16 kap. 1 § punkt 2 PBL – framgår att när kommunen tar fram en detaljplan som medger att planområdet får tas i anspråk för en sådan verksamhet eller åtgärd som avses i 4 kap. 34 § andra stycket 1-10 PBL, ska kommunen vid sin bedömning av om planen medför en betydande miljöpåverkan tillämpa kriterierna i bilaga 2 till MKBF.

Bland annat följande kriterier framgår av bilaga 2 till MKBF

1. Projektens karaktäristiska egenskaper

Projektets karaktäristiska egenskaper måste beaktas, särskilt

- a) projektets omfattning,
- b) projektets förening med andra projekt,
- c) projektets utnyttjande av mark, vatten och andra resurser,
- d) projektets alstrande av avfall,
- e) föroreningar och störningar, och

2. Projektens lokalisering

Miljöns känslighet i de områden som kan antas bli påverkade måste beaktas. Vid bedömningen ska särskild hänsyn tas bland annat till

- a) nuvarande markanvändning,
- b) markens, vattnets och andra resursers förekomst, kvalitet och förnyelseförmåga i området, och
- c) den befintliga miljöns känslighet, med särskild uppmärksamhet på
  - större opåverkade områden,
  - våtmarker,
  - kustområden,
  - bergs- och skogsområden,
  - nationalparker, naturreservat, kulturresevat och andra områden som är skyddade enligt 7 kap. MB,
  - områden där kvalitetsnormer har överträtts eller riskerar att överträdas,

- tätbefolkade områden, och
- historiskt, kulturellt eller arkeologiskt betydelsefulla markområden.

Talerätt

Kommunen har yrkat att domstolen ska avvisa samtliga överklaganden.

Vad inledningsvis gäller Björn Karlsson kan konstateras att han yttrat sig till kommunen i såväl samråds- som granskningsförfarandet. Med tanke på detta, att han äger en fastighet, Torpa 1:28, som direkt gränsar till Torpa 1:1 och som är belägen i nära anslutning till planområdet, anser domstolen att han bör anses berörd på så sätt att han har rätt att överklaga beslutet att anta detaljplanen. Att han i sitt överklagande argumenterar enbart kring omständigheter som i princip utgör allmänna intressen, bör inte spela någon roll för hans rätt att föra talan i målet.

De miljöorganisationer som har överklagat antagandebeslutet har inte ifrågasatts som sådana och är sådana som i princip har rätt att överklaga kommunala planbeslut, dvs. med den restriktion som anges i 13 kap. 12 och 13 §§ PBL; att planen kan antas få en betydande miljöpåverkan.

Kommunen har bedömt, att genomförandet av detaljplanen inte innebär en betydande miljöpåverkan och ett en miljökonsekvensbeskrivning därför inte behöver tas fram.

Av planbeskrivningen för detaljplanen framgår bl.a. följande.

I planförslaget anges att Torpa 1:1 kommer att avstyckas och den nya fastigheten i sin tur styckas till mindre fastigheter för bostadsändamål; mellan 20 – 23 nya bostadsfastigheter med en areal som varierar mellan cirka 1400 och 2000 kvadratmeter. Förslaget möjliggör även en större fastighet om cirka 6000 kvadratmeter för exempelvis flerbostadshus eller radhus. Torpa 1:14 kommer att ha möjlighet att stycka av del för bostadsändamål. En gemensamhetsanläggning ska bildas för vägar, vatten- och avlopp samt brygga.

Enligt den kommunala översiktsplanen, antagen den 24 juni 2013, har Ydre kommun pekat ut området som område för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) avseende bostadsändamål och område för rekreation. Området ingår även i fördjupad översiktsplan för Torpa kyrkby. Enligt den planen bör nya bostadshus kunna byggas med hänsyn till långsiktiga förutsättningar för en samlad bebyggelse samt att fler boende kan öka underlaget för service i Ramfall och Hestra. I naturvårdsprogram för Ydre kommun är Bianäsets ekskog och gråalar utpekade som ett område med äldre ekdominerad lövskog som kan bli intressant för krävande organismer knutna till ekskog. Sommen är i naturvårdsprogram utpekad som en sjö med mycket klart vatten av hög kvalitet. Fiskfaunan, främst då bestånden av storröding och nedströmslekande insjööring, är utomordentligt värdefull. Till miljön hör också fiskgjuse och storlom, två störningskänsliga fåglar. Sommen är en mycket värdefull och skyddsvärd naturmiljö och av stort värde för det rörliga friluftslivet.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Bedömningen av om genomförandet av planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan, ska relateras till den markanvändning som medges idag (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom i mål nr P 3495-13).

Av utredningen i målet framgår att aktuellt område idag endast i mindre grad har exploaterats för boende. Även om den tänkta exploateringen är av relativt beskedlig omfattning, innebär ett genomförande av planen ändå att områdets karaktär förändras och att trycket på omgivningen ökar. Med tanke på de mycket starka allmänna bevarande- eller skyddsintressena, såväl beträffande sjön Sommen och dess vattenkvalitet som naturvärdena vid och i anslutning till strandområdet, bör höga krav ställas på att det finns ett underlag som är tillräckligt för att identifiera och bedöma de miljökonsekvenser ett genomförande av planen kan medföra.

Det kan tilläggas, att länsstyrelsen i sitt beslut rörande överprövning har hänvisat till att den i sitt granskningsyttrande påpekat att plankartan borde anpassas efter de biotopskyddade åkerholmarna som finns i området. I stället för att närmare belysa och utreda dessa frågor, har kommunen valt att lämna dessa frågor till det

efterkommande bygglovsskedet. Som länsstyrelsen påpekat kan detta leda till att delar av planen helt enkelt inte kan komma att genomföras.

Mot denna bakgrund måste den miljöbedömning som har legat till grund för att anta detaljplanen, anses som otillräcklig. En MKB borde således ha upprättats för att belysa projektets natur- och miljöpåverkan på ett mer genomgripande sätt. En MKB skulle också ge en bättre helhetsbild som utgångspunkt för att förebygga, hindra och motverka negativ miljöpåverkan.

Sammanfattningsvis innebär detta att även miljöorganisationerna bör ges talerätt i detta mål. Vidare är avsaknaden av en MKB i detta fall en sådan brist i beslutsunderlaget, att det finns skäl att upphäva kommunens beslut att anta detaljplanen. Överklagandena ska därför bifallas och kommunens beslut upphävas.

Vid denna utgång i målet prövas inte övriga invändningar mot detaljplanen.

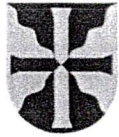
HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 23 januari 2019.

Anders Bengtsson
Chefsrådman

Kent Svensson
Tekniskt råd

Kommunfullmäktige

Plats och tid Ydresalen, måndagen den 25 juni 2018 kl 18:30-20:15

Beslutande

Ledamöter Se särskild närvarolista

VÄXJÖ TINGSRÄTT

 INKOM: 2018-07-25
 MÅLNR: P 3753-18
 AKTBIL: 3

Ersättare Se särskild närvarolista

Övriga närvarande Se särskild närvarolista

Justerare Bengt Malm och Christer Wiström

Justeringens plats och tid Kommunkontoret i Österbymo 2018-06-26 kl. 16:00

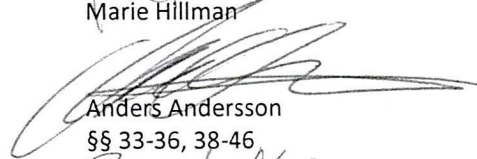
Sekreterare

 Marie Hillman

Paragrafer

§§ 33-46

Ordförande

 Anders Andersson
 §§ 33-36, 38-46

 Jonas Fingalsson
 § 37

Justerare

 Bengt Malm

 Christer Wiström

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ

Kommunfullmäktige

 Fotokopiens överensstämmelse
 med originalet intygas:

Sammanträdesdatum

2018-06-25

Datum då anslaget sätts upp

2018-06-27

Datum då anslaget tas ned

2018-07-19

Förvaringsplats för protokollet Kommunkontoret

Underskrift

 Marie Hillman

Kommunfullmäktige**Närvarolista****Beslutande**

Ledamöter

Anders Andersson (C), ordförande
Jonas Fingalsson (S), 1:e vice ordförande
Simon Spaak (M), 2:e vice ordförande
Sven-Inge Karlsson (C)
Anna-Lena Svensson (S)
Henrik Isacsson (M)
Nina Vissing (C)
Fredrik Skillermark (MP)
Ann-Charlotte Svennberg (S)
Astrid Rydberg (C)
Bengt Malm (KD)
Niklas Nilsson (C)
Leif Johansson (S)
Lena Gunnarsson (C)
Gunilla Klinth Armsköld (S)

Ersättare

Christer Wiström (M), ersättare för Louise Bergquist (M)
Lars-Göran Svensson (S), ersättare för Therése Forssmed Svanberg (S)
René Mraule (MP), ersättare för Sofia Ydrefors (MP)
Peter Bergquist (M), ersättare för Camilla Kall Gunnarsson (M)

Övriga närvarande

Marie Hillman, sekreterare
Jonas Arpzell, ekonomichef §§ 35-36

Fotokopians överensstämmelse
med originalet intygas:

Kicku Samuelson

Kommunfullmäktige

§ 38

Dnr 2018/00036 214

Detaljplan för Bianäset, del av Torpa 1:1 - antagande detaljplan för Bianäset

Kommunfullmäktiges beslut

1. Detaljplan för Bianäset, del av Torpa 1:1 med tillhörande planbeskrivning och plankarta antas.

Sammanfattning

Redovisas förslag till detaljplan för fastigheten Bianäset, del av Torpa1:1 med tillhörande planbeskrivning och plankarta.
Syftet med planen är att tillskapa attraktiva tomter för bostadsbebyggelse.
Granskningsutlåtandet har daterats 2018-06-11.

Kommunfullmäktiges behandling av ärendet

Sven-Inge Karlsson, Fredrik Skillermark och Bengt Malm yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens förslag till beslut, Ks § 130/2018
Tjänsteskrivelse från Monica Kastensson 2018-06-11
Antagande Planbeskrivning daterad 2018-06-11
Antagande Plankarta daterad 2018-06-11
Granskningsutlåtande daterat 2018-06-11
Antagande Samrådsredogörelse daterad 2018-05-09
Antagande Behovsbedömning daterad 2017-12-17

Beslutet skickas till

Akten
Urban Tordsson
Pär Fransson

**Fotokopians överensstämmelse
med originalet intygas:**

Kicli Samuelson

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.